הזורק פרק שמיני גיטין פ.

בת לוי מן המעשר בת כהן מן התרומה ואין יורשין של זה ויורשין של זה כתובתה ואם מתו אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מייבמין [6]אשינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה [7]כל עריות שאמרו צרותיהן מותרות הלכו הצרות האלו ונישאו ונמצאו אלו איילונית תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה [8]הכונס את יבמתו והלכה צרתה ונישאת לאחר ונמצאת זו שהיתה איילונית תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה [9]כתב [10]סופר גט לאיש ושובר לאשה וטעה ונתן גט לאשה ושובר לאיש ונתנו זה לזה ולאחר זמן הרי הגט יוצא מיד האיש ושובר מיד האשה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה רבי [11]אלעזר אומר [12]אם לאלתר יצא אין זה גט אם לאחר זמן יצא הרי זה גט לא כל הימנו מן הראשון לאבד זכותו של שני:

גמ' מאי מלכות שאינה הוגנת מלכות הרומיים ואמאי קרי לה מלכות שאינה הוגנת משום דאין להם לא כתב ולא לשון אמר עולא מפני מה תקינו מלכות בגיטין [13]משום שלום מלכות ומשום שלום מלכות תצא והולד ממזר אין ר"מ לטעמיה [14]דא"ר המנונא משמיה דעולא אומר היה ר"מ כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין [15]הולד ממזר: לשום מלכות יון: וצריכא דאי אשמועינן מלכות שאינה הוגנת משום דמליכא אבל מלכות מדי ומלכות יון מאי דהוה הוה ואי אשמעי' מלכות מדי ומלכות יון משום דמלכותא הוו אבל בנין הבית מאי דהוה הוה ואי אשמעינן בנין הבית דאמרי קמדכרי שבחייהו אבל חורבן הבית דצערא הוא אימא לא צריכא: [16]היה במזרח וכתב במערב: מאן אילימא בעל היינו שינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה [17]אלא [18]סופר [19]כדאמר להו רב לספריה וכן אמר להו רב הונא לספריה [20]כי יתביתו בשילי כתובו בשילי ואע"ג דמימסרן לכו מילי בהיני וכי יתביתו בהיני כתובו בהיני ואע"ג דמימסרן לכו מילי בשילי אמר רב יהודה אמר שמואל

שינה שמו ושמה כו'. לא שינה ממש כדאמר [21]כפ"ב (דף כ) וכן סם עירו וסם עירה לא משנה ממש אלא שם לאותה העיר שני שמות בשני מקומות: **ושם** עירו ושם עירה. אומר ר' יצחק דהיינו דווקא עיר שדרין בה אבל עיר שעולד בה אפי' שינה כשר כיון שא"ל לכותבו כלל שהקדמונים שהרגילו לכותבו משום שאם יאמרו שם שם יוסף בן שמעון אחר יהיה כו סימן ע"י מקום לידה ומדע כי כמה פעמים כותבים מקום הלידה על פי הנעל או האשה ואם שינה פסול לא היה נכון לכותבו אלא ע"פ עדים ולא דמי לאשמועינהו דאפי' מפי קרוב או אשה נאמן בהמולך (יבמות דף לט:) דשם קל הדבר לברר ועביד לאיגלויי טובא ועוד דלאשמועינהו צריכין להעיד כדי שלא מתענן אבל כאן מה לנו לתקן לכתוב מקום הלידה בתנם כיון שע"י כך יכול לבא לידי פסול אם ישנה אלא ודאי אפי' שינה כשר ור"ת הביא ראיה שאין שטר נפסל כשנשתנה בו דבר שאין צריך מדאמר בפ"ב דכתובות (דף כד:) דאין מעלין משטרות ליותמין דלאו אבולה מילתא קא מסהדי אלא אמנה שנשטר ולא על מה שכתוב שהוא כהן אלמא אפילו אינו כהן השטר כשר וסברא הוא דעדים לא קיימי אלא על עיקר מעשה ומעשה באחד ששינה בגט מקום לידתו והכשירו ר"י והרבה פעמים כשלא היה להם ברור מקום הלידה הי' אומר אל תכתבוהו כלל ומקום עמידה נמי א"ל לכתוב דהא כל גיטין הבאים ממדינת הים אין כותבין מקום עמידת האשה ולהכי לא מוקי ליה בנעל ובשינה מקום עמידתו כדמוקי אסופר משום דפשיטא דאין צריך לכתוב מקום עמידתו: **מפני** מה תקנו מלכות בגיטין. וא"ת והא אמרינן בפ"ק דמסכת ע"ז (דף י.) וכגולה אין מונין אלא למלכות יון בלבד אלמא לא חיישינן לשלום מלכות ואור"י דדוקא בגיטין יש לחוש לשלום מלכות שמקפידין לפי שהוא דבר גדול שמפרידין איש מאשתו [22]: **כי** יתביתו בהיני כו'. ואור"י דאלו שתי מקומות סמוכין הן זה לזה כדאמרינן בפ"ג דביצה (דף כה:) לא הוצא הוו מכתפי לי' משלי להיני ומהיני לשילי משמע דקרובות הן זו לזו וברבותא נקטינהו הני דאע"פ שאין דומה לזה כל כך לשיקרא כיון שיכול לבא מזה לזה ביום אחד יש להחמיר ואור"י דאע"ג דבגנו פסלינן היה במזרח וכתב במערב [23]וה"ה עדים שלא יחתמו מ"מ בשאר שטרות אם כתב שילי בהיני כשר כדאמרי' באחד דיני ממונות (פנהדרין לב.) שטר שכתבו באחד בניסן בשמיטה ובאו עדים ואמרו בא' בניסן עמנו היתם כשר דמיישינן שמא אימרוהו וכתבוהו אלמא אע"פ שלא היה בעיר ביום הכתוב בשטר כשר מ"מ אור"י שאין עושין יפה אותם שרגילים לכתוב כתובה בעיר אחרת שאין מקום החופה אע"פ שלא יהיה הסופר שם ביום החופה דלכתמילה צריך ליזהר אף בשאר שטרות כדאמר ליה רב לספריה כי יתביתו בהיני וכו' אף קשה לר"י דבפ' גט פשוט (ב"ב דף קפ.) משמע דגיטין מאומרין וביבמות נמי בפרק ר"ג (דף נב.) אמר לכשאתכנסה אגרשנה ה"ז גט אע"פ שכתב מן האירוסין זמן של אחר ניטואין א"כ אמאי פסלינן הכא היה במזרח וכתב במערב והלא אם יראו שלא היה סופר בעיר ביום כתיבת הגט יאמרו שאחרוהו וכתבוהו ודוחק הוא לומר דגט מאוחר לעולם פסול והיה דמקושר שכתב עדיו מתוכו לא אייר בגט אשה אלא מיירי בשטר והיה דכשאכנסה אגרשנה שכתבו בו ביום של ניטואין קודם הניטואין דלא משתמיט בשום מקום שיהא גט מאוחר פסול וי"ל שמא גט מאוחר אינו כשר אם לא יהיו לנסוף בתוכה העיר ביום שכתוב בגט הוא הסופר והעדים ועוד י"ל דגט מאוחר ולאי כשר עפי שכתוב מקום שעומד בשעת כתיבה אע"פ שכשיבא הזמן הכתוב בו לא יעמדו שם הסופר והעדים יתנו שאיחרוהו וכתבוהו אבל היה בזמרח וכתב במערב שאינו כותב מקום שעומד בתוכה שעה פסול משום מיחזי כשיקרא ועוד כי פעמים נודע שלא איחרוהו ויסברו העולם שהקדימוהו:

זו

לחכמים ואם נטלה מזה ומזה תחזיר ולא אמרינן מאי דתפס תפס והולד ממזר מזה ומזה מן השני הוי ממזר מראורייתא היכא דהגט הוא פסול מראורייתא כגון שינה שמו ושמה ובשלום מלכות והיה במזרח וכתב במערב שהוא פסול מרבנן הוי ממזר מדרבנן ואסור בממזרת ואינו לוקח לו כשרה שהוא ממזר מדרבנן ולא ממזרת דמראורייתא הוי כשר אלא לוקח ניידת דקהל גרים לא אקרי קהל וכן אם החזיר לה הראשון הוי ממזר מדרבנן לא זה וזה פטמאין לה דאמר מר פטמא הוא לאשתו כשרה ואינו פטמא לאשתו פסולה ואפילו בגט פסול מדרבנן דמראורייתא חזיא ליה ואמרינן לה יטמא מצוה ב"ד עוקרין דברי תורה בשב ואל תעשה: ולא זה וזה זכאין במציאתה מ"ט אמרו חכמים מציאת אשה לבעלה משום איבה הא תהוי לה איבה. ולא במעשה ידיה דמאי שנמא אמר רבנן מעשה ידיה לבעלה משום דקאכלה מזוני הכא כיון דמזוני ליית לה מעשה ידיה לאו דידיה הוי: ולא בהפרת נדריה. שנמא מאי אמר רבנן בעל מיפר כדי שלא תתגנה על בעלה הכא תתגנה ותתגנה

מסורת הש"ס

א) [יבמות לא:], ב) סם, ג) סם, ד) סם, ה) [עי' תוס' ע"ב ד"ה מתנן], ו) [נסקר המשנה וכ"ר ומס"ם פיתח אליעזר], ז) [עיל ה: [נ"מ נה:], ח) [לעיל ה: וכנ"מ נה: פיתח יוציא והולד ממזר], ט) [תיכת לא מסולל הנגה ויתכן הגיכסא דלפי כרא"ם אלא אפופר כדאמר להו רב וכו' וכתוס' יבמות לא: ד"ה היה וכו' המעתיקו אלא סופר], י) כ"ג קנב. יבמות קטו., כ) [בתדבר ה:], ל) [יבמות כ.], מ) [פ"כ], נ) [פ"כ], ס) [כ"ל בפרק רביעי לד:], ע) [עי' תוס' יבמות לא: ד"ה מלכות וכו' מתנו דבר זה נשם ר"מ], פ) עי' בהרא"ש,

מוסף רש"י

כל עריות שאמרו צרותיהן מותרות. לשון אלא מלילה ריטס, כגון ע"ו נשים, הלכו הצרות האלו ונישאו. לשון ונמצאת הערוה אילונית, ונודע שהתקוקה לרחם ליטס למפרע, ערוה אילונית אינה פוטרת לצתה, דאילונית מקח טעות הוא ולאו אשתו היא ואין זו צרת ערוה התקוה ליטס כדתנן (יבמות כ:) וטלון שמתו לו שמילתו לו שנמצאו אילונית צרותיהן מותרות, תצא הצרה מזה ומזה (יבמות צא:). הכונס את יבמתו והלכה צרתה ונישאת לאחר. שנעקרה ריטס מכרתה, ונמצאה זו שהיתה אילונית. ואין ביאתה פוטרת צרתה כדאמר (שם יב.) פרט לאילונית שאינה יולדת, תצא. צרתה מזה שיעקר לו ומיכמה, ור' עקיבא היא דעביד מיתי לאתרן כגון יבמה לשון מחייי כריתות אלמא אים ממש (שם צא:). כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה. שהבעל נתן לאשה שכר הגט ואלמא נתנה לו לאשתו שובר: יוצא מיד האיש. שהבעל כשמסר לה כתובתה וטעה הסופר כשמסר להן השטרות ונתן גט לאשה ושובר לאיש והם מסרו זה לזה והלכה זו ונישאת כשבורה שזה גט שמסר לה בעלה וזה שבור שמסרה לו אשתו שובר: יוצא מאליו לפניו להרחות שוברו והרי הוא גט: אם נאלחר. נגמ' מפרש: לא כל הימנו. אין הכל כדבריו להאמינו: לאבד זכותו של שני. שנשאה דאמרי' קנויה היא ביניהם והאיליפו השטרות לאחר שניהם: גמ' אין לסם לא כתב ולא לשון. אלא משל אומה אחרת: משום שלום מלכות. שהא לנו שלום עמהם שיאמרו חשובים אנו בעיניהם שטרותיהם כשמינו: יוליא והולד ממזר. בתמיה: ר"מ לטעמיה. סתם משנה ולקמן [24] נמי אמרינן זו דברי ר"מ: משום דמליכא. עכשיו היא מולכת לפיכך יתקנא בה המלך של מלכות זו ויקפיד עמנו: מאי דהוה הוה. ככר עברו ואבדה קנאתם שאין מתקנא בהן דהא דקתני מתני' לשום מלכות מדי ויון שמוזה למנין שהתמילה מדי דריום או למנין שהתמילה יון למלוך: דאיכא שם מלכות. הלכך מיישין דלאחר קפיד המלך הזה: כי יתביתו בהיני. לכתוב שטר: כתבו. בתוכו שבהיני נכתב ואף על גב דמימסרן כו':

זו

כשריס דאמר גט מקושר שעדיו ממוכו כשר לפי שיכול לעשותו פשוט דאז הוה מאוחר דבמקושר מלך שנה מונין לו שנים (שם קפד:) וביבמות נמי בפרק ר"ג (דף נב.) אמר לכשאתכנסה אגרשנה ה"ז גט אע"פ שכתב מן האירוסין זמן של אחר ניטואין א"כ אמאי פסלינן הכא היה במזרח וכתב במערב והלא אם יראו שלא היה סופר בעיר ביום כתיבת הגט יאמרו שאחרוהו וכתבוהו ודוחק הוא לומר דגט מאוחר לעולם פסול והיה דמקושר שכתב עדיו ממוכו לא אייר בגט אשה אלא מיירי בשטר והיה דכשאכנסה אגרשנה שכתבו בו ביום של ניטואין קודם הניטואין דלא משתמיט בשום מקום שיהא גט מאוחר פסול וי"ל שמא גט מאוחר אינו כשר אם לא יהיו לנסוף בתוכה העיר ביום שכתוב בגט הוא הסופר והעדים ועוד י"ל דגט מאוחר ולאי כשר עפי שכתוב מקום שעומד בשעת כתיבה אע"פ שכשיבא הזמן הכתוב בו לא יעמדו שם הסופר והעדים יתנו שאיחרוהו וכתבוהו אבל היה בזמרח וכתב במערב שאינו כותב מקום שעומד בתוכה שעה פסול משום מיחזי כשיקרא ועוד כי פעמים נודע שלא איחרוהו ויסברו העולם שהקדימוהו:

עין משפט נר מצוה

מ א מיי' פ"ג מהלכות גירושין הלכה יד ופ"י הלכה ד סמג עשין נ טור"ע אה"ע סימן קכו סעיף יג וטר' קז סעי' ג:

מא ב מיי' שם פ"י הל' יא סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קנא:

מב ג מיי' שם פ"ח הלכה כז סמג שם טור שו"ע אה"ע סימן קכ:

מג ד ה מיי' שם פ"ח הלכה כה סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קכח סעיף ג:

מד ו מיי' שם ופכ"ה מהלכות מלוה הל' ו סמג שם (וסימן לד) טוש"ע אה"ע סימן קכ סעיף ו ושו"ע פ"מ סימן מג סעיף כ:

תוספות רי"ד (המשך)

דפסול דצריך להשוות זמן כתיבתו עם חתימתו והלכך כותבין בעשרה בניסן בזמן שכותבין אותו והלכך הן צריכין לכתוב שבשילה נכתב הגט שהרי בעשרה בניסן בשילה הן עומדין ואע"פ שהדברים נמסרו להן בהיני אין כותבין אלא בשילה מפני שבזמן הכתוב בגט בשילה היו עומדים ואם שינו וכתבו שבהיני נכתב הוא פסול שלמה כותבין המקום בגטין או בשטרות כדי שתראה עדות שאתה יכול להזימה שההזמה היא תלויה בזמן ובמקום כדתנן בסנהדרין באיזה יום ובאיזה שנה באיזה מקום ואם יבא להזימן יאמרו להם והלא ביום פלוני עמנו הייתם במקום פלוני נמצא שעיקר ההזמה היא תלויה במקום ובזמן והלכך אם שינו המקום פסול הוא דהויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה וכל עדות שאי אתה יכול להזימה קיי"ל דלא שמה עדות: [מתני'] תצא מזה ומזה. פי' אם נשאת בגט זה תצא מן השני מפני שנשאת בגט פסול ואע"פ שחיוב הראשון נותן לה גט כשר אסורה היא לו מפני שנבעלה לו באיסור וכאשת איש המזנה תחת בעלה דייינין לה שאסורה לבעל ואסורה לבועל ולראשון נמי אסורה לחזור מפני שזנתה תחתיו וצריכה גט מזה ומזה מן הראשון צריכה גט שהרי הראשון היה פסול ומן השני צריכה גט לא מיבעיא בשלום מלכות אז היה במזרח וכתב במערב שפסולין מדרבנן ובשרין הן מדאורייתא ותפסר בה קדושי שני שהיא צריכה גט ממנו אלא אפילו בשינה שמו ושמה שהוא פסול מדאורייתא והיא אשת איש ולא תפסי בה קדושי [שני] צריכה גט ממנו שמא יאמרו העולם נידשה הראשון בגט כשר ומש"ה נשאה השני ועכשיו אשת איש יצאה בלא גט הלכך משום גזרה זו אצרכוה גט מן השני דאפשרן בהאשה רבה: אין לה כתובה וכו' דמאי שמעא דקיבנו רבנן כתובה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה הא תהא קלה ולקלה: ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות. מ"ט תנאי כתובה ככתובה: ולא פירות. פי' דין פירות שתקנו לאשה פדייה מן השביה תחת נכסי מלוג לא אית לה כלום: ולא מזונות אפילו לוותה ואבלה אינו משלם לה: ולא בלאות אפילו בלאותיה שהם בגין מנכסי נדוניתה קנסוה חכמים להפסידם מפני שנשאת בגט זה ולא הראתו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com